

نظام طبقه بندی عملکرد ارتباطی (CFCS) برای مبتلایان فلج مغزی

لطفا قبل از مرور ۵ سطح توصیف شده داخل این دفترچه، دستور العمل های استفاده کنندگان و توضیحات را مطالعه کنید.

زهرا سلیمانی - دکترای گفتاردرمانی
قدسیه جوینی - کارشناس ارشد کاردرمانی
گروه گفتاردرمانی - دانشکده توانبخشی

نظام طبقه بندی عملکرد ارتباطی (CFCS) برای مبتلایان فلج مغزی

هدف

هدف از CFCS طبقه بندی کارایی ارتباط روزمره ی مبتلایان فلج مغزی در ۵ سطح می باشد. بر اساس توصیف طبقه بندی بین المللی عملکرد، ناتوانی و سلامت (ICF) سازمان بهداشت جهانی (WHO)، CFCS بر سطوح فعالیت و مشارکت تمرکز دارد.

دستور العمل های استفاده کنندگان

سطح کارایی ارتباط توسط والد، مراقب و یا متخصصی که با نحوه ی ارتباط فرد آشناست، تعیین می شود. بزرگسالان و نوجوانان فلج مغزی نیز خود می توانند کارایی ارتباطیشان را طبقه بندی کنند. **تاثیر کلی کارایی ارتباط باید بر اساس چگونگی مشارکت آنها، نه بهترین قابلیتشان، در موقعیت های روزمره ای که نیاز به برقراری ارتباط دارند، باشد.** این موقعیت ها ی روزانه ممکن است در خانه، مدرسه و یا جامعه اتفاق بیفتند.

اگر کارکرد در بیش از یک سطح قرار گیرد، طبقه بندی برخی ارتباطات دشوار می شود. در این موارد سطحی را انتخاب کنید که **با بیشترین تشابه عملکرد معمول فرد را در بیشتر محیط ها** توصیف می کند. در هنگام انتخاب یک سطح ظرفیت درکی، شناختی و یا انگیزشی فرد را در نظر بگیرید.

تعاریف

ارتباط زمانی برقرار می شود که یک فرستنده پیامی را انتقال داده و یک گیرنده پیام را درک می کند. یک **مکالمه کننده ی موثر** علی رغم نیازهای مکالمه شامل محیط ها (مثل جامعه، مدرسه، کار، خانه) ، طرف مقابل مکالمه و موضوع، به طور مستقل **متناوبا در نقش فرستنده و گیرنده قرار می گیرد.**

کلیه روش های برقراری ارتباط در تعیین سطح CFCS در نظر گرفته شده اند. این موارد شامل گفتار، اشارات، رفتارها، دنبال کردن نگاه، بیان چهره و ارتباط متناوب فزاینده (AAC) می باشد سیستم های AAC شامل (اما محدود به این موارد نیستند) علائم دستی، تصاویر، تخته های ارتباطی، کتاب های ارتباطی و ابزار سخن گفتن هستند. - که گاهی اوقات به آنها وسایل ارتباطی خروجی صدا (VOCAS) یا ابزار تولید گفتار (SGDs) گفته می شود.

تمایز بین سطوح بر اساس کارکرد نقش های گیرنده و فرستنده، سرعت ارتباط، و نوع هم صحبت ارتباط می باشد. این تعاریف حین استفاده از این سیستم طبقه بندی باید مد نظر قرار گیرند.

گیرنده و فرستنده ی موثر به سرعت و به راحتی بین انتقال و درک پیام جابه جا می شود. به منظور روشن یا برطرف کردن سوء تفاهم ها، فرستنده و یا گیرنده ی موثر ممکن است از روش هایی مثل تکرار، جمله سازی دوباره، ساده سازی و بسط پیام استفاده کرده و یا درخواست کند. به منظور افزایش سرعت تبادل ارتباط، به خصوص حین استفاده از AAC ، یک فرستنده ی موثر متناسباً تصمیم به استفاده از پیام های دستوری نادرست بوسیله ی جانداختن یا کوتاه کردن لغات با هم صحبت ارتباطی آشنا گیرند.

سرعت راحت ارتباط به سهولت و سرعت انتقال و درک پیام توسط فرد اشاره دارد. سرعت مناسب با تفکیک ارتباط کم و زمان انتظار کم اتفاق می افتد.

هم صحبت های مورد مکالمه ی ناآشنا غریبه ها یا آشنایی هستند که تنها گاهی اوقات با فرد ارتباط برقرار می کنند. هم صحبت های مورد مکالمه ی آشنا مثل اقوام، مراقبین و دوستان به علت داشتن دانش قبلی و یا تجربیات شخصی به طور موثرتری می توانند با فرد ارتباط برقرار کنند.

توضیحات

- ★ تعیین سطح CFCS نیاز به آزمون یا ارزیابی ارتباطی استاندارد شده ای ندارد. CFCS یک آزمون نیست.
 - ★ CFCS افراد را بر اساس تاثیر کارکرد ارتباطیشان دسته بندی کرده و هیچ علتی برای میزان تاثیرگذاری مثل مشکلات شناختی، انگیزشی، جسمی، گفتاری، شنوایی و یا زبانی بیان نمی کند.
 - ★ CFCS پتانسیل فرد برای بهبودی را اندازه گیری نمی کند.
 - ★ CFCS در تحقیقات و ارائه ی خدمات، زمانیکه طبقه بندی بر اساس میزان تاثیرگذاری ارتباطات حائز اهمیت است، می تواند مفید باشد.
- برای مثال:
۱. توصیف کارکرد عملکرد ارتباطی با استفاده از زبان رایج توسط متخصصین و افراد ذیربط.
 ۲. درک استفاده از کلیه ی روش های ارتباطی موثر نظیر AAC.
 ۳. مقایسه ی چگونگی تاثیر محیط های ارتباطی، هم صحبت و یا وظایف ارتباطی متفاوت بر سطح ارتباطی.
 ۴. انتخاب اهداف برای بهبود برقراری ارتباط موثر توسط فرد.

روش های برقراری ارتباط

علی رغم تعدد روش های استفاده شده برای برقراری ارتباط، تنها یک سطح CFCS کارکرد ارتباطی کلی تعیین می شود.

جدول ذیل به منظور فهرست کردن روش های ارتباطی مورد استفاده، تهیه شده است.

روش های ارتباطی ذیل توسط این افراد استفاده می شوند: (لطفا تمام مواردی را کاربرد دارد بررسی کنید)

- گفتار
- آواها (مثل آ.... برای جلب توجه طرف مقابل)
- دنبال کردن نگاه، بیان چهره، ژست ها و /یا اشارات(مثلا با عضوی از بدن، عصا، لیزر)
- علائم دستی
- کتاب، لوح ها و/ یا تصاویر ارتباطی
- وسایل خروجی صدا یا تولید گفتار
- موارد دیگر

Reference for CFCS Development:

Hidecker, M.J.C., Paneth, N., Rosenbaum, P.L., Kent, R.D., Lillie, J., Eulenberg, J.B., Chester, K., Johnson, B., Michalsen, L., Evatt, M., & Taylor, K. (2011). Developing and validating the Communication Function Classification System (CFCS) for individuals with cerebral palsy, *Developmental Medicine and Child Neurology*. 53(8), 704-710. doi: 10.1111/j.1469-8749.2011.03996.x, PMC3130799.

ترجمه شده توسط:

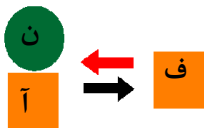
زهرا سلیمانی، دکترای تخصصی گفتاردرمانی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده توانبخشی قدسیه جوبنی، کارشناسی ارشد کاردرمانی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده توانبخشی

- ★ توصیف ۵ سطح را در صفحه ی ۳ ببینید.
- ★ جدولی که به تمایز بین سطوح کمک می کند را در صفحه ی ۴ ببینید.
- ★ سوالات رایج پرسیده شده در مورد CFCS را می توانید در <http://cfcs.us> ببینید.

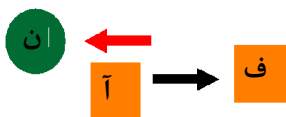
نظام طبقه بندی عملکرد ارتباطی (CFCS) برای مبتلایان فلج مغزی

ف فرد CP
ن مخاطب ناآشنا
آ مخاطب آشنا
موثر
کم اثر

I.

تفاوت بین سطح I و II در سرعت مکالمه است. در سطح I فرد با سرعت راحت، با کمی یا بدون تاخیر درک کرده، پیامی را نوشته یا سوء تفاهم ها را بر طرف می کند. در سطح II حداقل گاهی اوقات نیاز به وقت زیادی دارد.

II.

تفاوت بین سطح II و III مربوط به سرعت و نوع مخاطب مکالمه است. در سطح II فرد فرستنده و گیرنده ای موثر با تمام مخاطبین مکالمه است، اما مشکل سرعت مکالمه است. در سطح III حداقل گاهی اوقات نیاز به وقت زیادی دارد.

تفاوت بین سطح III و IV مربوط به میزان قرارگیری فرد به تناوب در نقش های فرستنده و گیرنده است. در سطح III فرد به طور کلی قادر به برقراری ارتباط با مخاطبین آشنا بعنوان فرستنده و گیرنده است. در سطح IV فرد به طور دائم با مخاطبین آشنا ارتباط برقرار نمی کند. این دشواری ممکن است در ارسال و/یا گرفتن پیام باشد.

IV.

تفاوت بین سطح IV و V در میزان دشواری برقراری ارتباط با مخاطبین آشنا توسط فرد است. در سطح IV فرد گاهی اوقات بعنوان فرستنده و/یا گیرنده ای موفق است. در سطح V فرد به ندرت قادر به برقراری ارتباط موثر حتی با مخاطبین آشنا است.

V.

- I. **گیرنده فرستنده ی موثر با طرف مقابل آشنا و ناآشنا.** فرد مستقلا به تناوب با بیشتر مردم و در بیشتر مکان ها در نقش های گیرنده و فرستنده قرار می گیرد. ارتباط به سهولت و با روشی راحت با طرف مقابل آشنا و ناآشنا برقرار می شود. سوءتفاهم های ارتباطی به راحتی از بین رفته و در تاثیر کلی ارتباط فرد تداخلی ایجاد نمی کند.
- II. **گیرنده و فرستنده ی موثر با طرف مقابل آشنا و ناآشنا اما با سرعت کم.** فرد مستقلا به تناوب با بیشتر مردم و در بیشتر مکان ها در نقش های گیرنده و فرستنده قرار می گیرد اما سرعت مکالمه پائین بوده و ممکن است تعامل مکالمه را دشوارتر کند. ممکن است فرد به زمان زیادی برای درک پیام ها، نوشتن پیام ها و یا برطرف کردن سوء تفاهم ها نیاز داشته باشد. سوءتفاهم های ارتباطی اغلب برطرف شده و در تاثیر معمول ارتباط فرد با طرف مقابل آشنا و ناآشنا تداخل ایجاد نمی کند.
- III. **فرستنده و گیرنده ی موثر با افراد آشنا.** فرد در مکالمه با افراد آشنا (نه ناآشنا) در بیشتر محیط ها متناوبا در نقش فرستنده و گیرنده قرار می گیرد. ارتباط همیشه با بیشتر افراد ناآشنا موثر نیست اما همیشه با افراد آشنا موثر است.
- IV. **فرستنده و/یا گیرنده ی ناپایدار با افراد آشنا.** فرد همیشه متناوبا در نقش فرستنده و گیرنده قرار نمی گیرد. این نوع ناپایداری ممکن است در انواع مختلف مکالمه کنندگان شامل: الف) گیرنده و فرستنده ی گاهها موثر، ب) فرستنده ی موثر اما گیرنده ی محدود، ج) فرستنده ی محدود اما گیرنده ی موثر. **گاهی اوقات** ارتباط با افراد آشنا موثر است.
- V. **به ندرت فرستنده و گیرنده ی موثر، حتی با افراد آشنا.** فرد بعنوان هردو گیرنده و فرستنده محدود است. درک ارتباط فرد برای بیشتر مردم دشوار است. به نظر می رسد فرد درک محدودی از پیام ها از طرف بیشتر مردم دارد. ارتباط به ندرت موثر است، حتی با افراد آشنا.

جدول تمایز بین سطوح CFCS

آیا فرد به طور پایدار و موثر
متناوبا با مخاطبین آشنا در نقش
فرستنده و گیرنده قرار می
گیرد؟

بله

خیر

آیا فرد به طور پایدار و موثر
با مخاطبین ناآشنا ارتباط
برقرار می کند؟

بله

خیر

آیا فرد حداقل گاهی اوقات
فرستنده و یا گیرنده ی
موثری است؟

بله

خیر

آیا فرد معمولا روش راحت
مکالمه را با مخاطبین ارتباطی
حفظ می کند؟

بله

خیر

سطح III
فرستنده ی موثر و گیرنده
ی موثر با مخاطبین آشنا

سطح IV
فرستنده و/یا گیرنده ی
ناپایدار با مخاطبین آشنا

سطح V
به ندرت فرستنده و/یا گیرنده
ی موثر با مخاطبین آشنا

سطح I
فرستنده و گیرنده ی موثر
با مخاطبین آشنا و ناآشنا

سطح II
فرستنده و گیرنده ی موثر اما
با سرعت کم، با مخاطبین
آشنا و ناآشنا